

Organizatorzy:

Ministerstwo Sprawiedliwości RP

Urząd m.st. Warszawy
Biuro Polityki Społecznej

Fundacja Dzieci Niczyje

V Ogólnopolska Konferencja Pomoc dzieciom – ofiarom przestępstw Warszawa, 27-28 października 2008 r.

Komitet naukowy

Maria Beisert
Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska
Maria Keller-Hamela
Andrzej Marciński
Irena Pospiszyl
Monika Sajkowska
Anna Wesołowska

Komitet organizacyjny

Fundacja Dzieci Niczyje

Monika Archicińska
Katarzyna Fenik
Maria Keller-Hamela
Karolina Lewandowska
Ewa Sadowska
Monika Sajkowska
Maria Sierakowska
Marta Skierkowska

Ministerstwo Sprawiedliwości

Andrzej Augustyniak

Urząd m.st. Warszawy – Biuro Polityki Społecznej

Danuta Kuciewicz
Elżbieta Piechowiak-Modrzejewska

**Trust for Civil Society
in Central & Eastern Europe**
Washington D.C., USA

Program konferencji

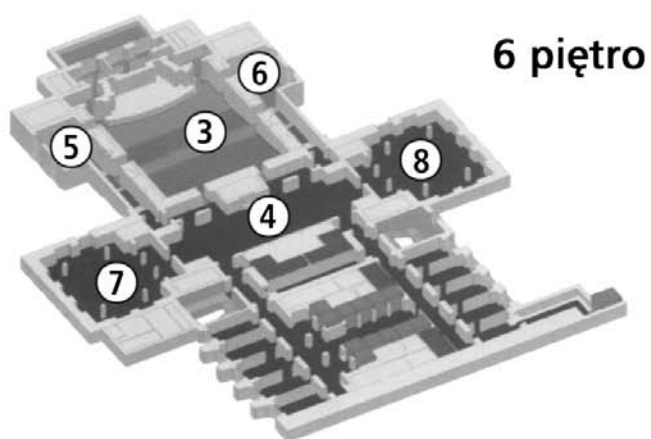
27 października

8.00-9.30	Rejestracja uczestników			
9.30-11.00	Sesja inauguracyjna – Sala Koncertowa Powitanie Minister Sprawiedliwości, Prezydent m.st. Warszawy, Prezes Fundacji Dzieci Niczyje Wykład inauguracyjny Wsparcie rodzin ryzyka krzywdzenia dzieci. Prewencja przemocy wobec dzieci jako element polityki ochrony zdrowia - prof. Kevin Browne, Wielka Brytania			
11.00-11.30	Przerwa na kawę			
11.30-13.00	Sesja plenarna – Sala Koncertowa Interdyscyplinarność w pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw i krzywdzenia Prowadzi: <i>Maria Keller-Hamela</i> Modele i dobre praktyki ochrony dzieci krzywdzonych - prof. Peter Adriaenssens, Belgia Interdyscyplinarna pomoc dzieciom krzywdzonym: budowanie systemu współpracy profesjonalistów - Nancy Chandler, USA			
13.00-14.00	Lunch			
14.00-15.45	Sesje równoległe			
	Sala Koncertowa Prowadzi: <i>Agnieszka Wrzesień</i> Cykle przemocy. Od doświadczeń wiktymizacji w dzieciństwie do zachowań przemocowych - prof. Kevin Browne, Wielka Brytania	Sala Rudniewa Sesja kwartalnika „Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka” Prowadzi: <i>Monika Sajkowska</i> Polskie regulacje prawne chroniące dzieci przed krzywdzeniem w instytucjach - <i>Olga Kudanowska</i> Bezpieczeństwo dzieci w instytucjach i organizacjach – standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem - <i>Olga Kudanowska, Justyna Podlewska</i>	Sala Renesansowa System pomocy dzieciom krzywdzonym Prowadzi: <i>Joanna Marszał-Kotas</i> Lokalny system ochrony dzieci przed krzywdzeniem – tworzenie i modernizacja w świetle globalnych standardów – <i>dr Ewa Jarosz</i> System Opieki nad Dzieckiem i Rodziną – od modelu do realizacji – <i>Leszek Drozdowski</i> Interdyscyplinarna pomoc dzieciom krzywdzonym w środowisku lokalnym – <i>Monika Czyżewska</i>	Sala A Etyczne dylematy pracy z rodziną przemocową - <i>Wanda Szaszkiewicz, Ryszard Izdebski</i> Sala B Oczekiwanie wobec dzieci – świadków w różnych fazach rozwojowych - <i>Alicja Budzyńska, Magdalena Zawadzka</i>
15.45-16.15	Przerwa na kawę			
16.15-18.00	Sesje równoległe			
	Sala Koncertowa Komercyjne krzywdzenie dzieci Prowadzi: <i>Katarzyna Fenik</i> Pornografia dziecięca w Internecie - <i>Lars Löof, Szwecja</i> Film nt. handlu dziećmi, BBC News Problem handlu dziećmi i prostytucji dziecięcej – <i>Gabriela Roszkowska</i> „Galerianki” – przeciwdziałanie prostytucji młodzieży	Sala Rudniewa Przyjazne przesłuchiwanie dzieci Prowadzi: <i>Andrzej Augustyniak</i> Przesłuchanie dziecka w świetle orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka - <i>Anna Wesotowska</i> Prawo dziecka do odmowy zeznań – dylematy praktyków - <i>Maria Keller-Hamela, Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska</i> Model dziecięcego ujawnienia wykorzystywania seksualnego - <i>dr Agnieszka Roszkowska, dr Justyna Trepka-Starosta</i>	Sala Renesansowa Sprawcy krzywdzenia dzieci Prowadzi: <i>Beata Pawlak-Jordan</i> Terapia sprawców wykorzystywania seksualnego dzieci - <i>prof. Maria Beisert</i> Sprawcy przestępstw seksualnych – diagnoza i leczenie - <i>Arkadiusz Bilejczyk, Magdalena Bogdaniuk, Diana Turowska</i>	Sala A Status ofiary a tożsamość dziecka krzywdzonego – <i>Katarzyna Pilch, Michał Czerski</i> Sala B Jak rozmawiać z dziećmi o seksualności? - <i>Katarzyna Waszyńska</i>
18.00-19.00	Projekcja filmu „Luksus”, reż. Jarosław Sztandera			

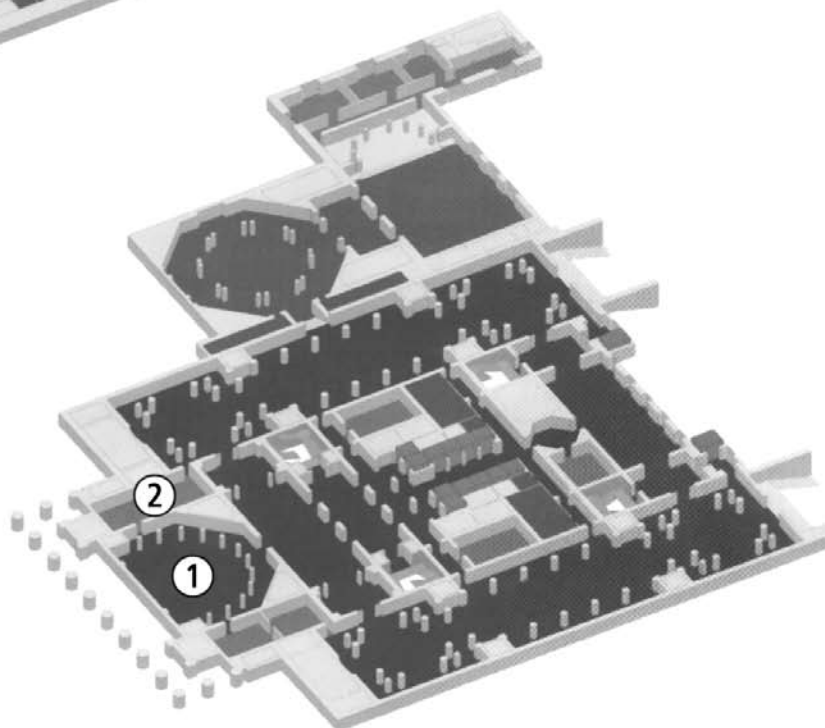
Program konferencji

28 października

9.00-10.45	Sesja plenarna – Sala Koncertowa Bicie dzieci – dylematy prawne, moralne i obyczajowe Prowadzi: <i>Michał Szymańczak</i> Prawny zakaz bicia dzieci – kontrowersje wokół treści polskiego prawa – <i>Elżbieta Czyż</i> Bicie dzieci – postawy społeczne i ich geneza – <i>dr Monika Sajkowska, Jolanta Zmarzlik</i> Dzieciństwo bez krzywdzenia – kampanie społeczne promujące wychowanie bez przemocy i dobre rodzicielstwo – <i>Konrad Wojtkowski</i>			
10.45-11.15	Przerwa na kawę			
11.15-13.00	Sesje równoległe			
	Sala Koncertowa Sesja Klubu Biegłego Psychologa Prowadzą: <i>Alicja Budzyńska,</i> <i>Magdalena Zawadzka</i> Jak pomagać? Standardy świadczenia pomocy dzieciom krzywdzonym przez interdyscyplinarne zespoły profesjonalistów – <i>Nancy Chandler, USA</i>	Sala Rudniewa Pomoc online i pomoc telefoniczna dzieciom w kryzysie Prowadzi: <i>Renata Durda</i> Formy pomagania przez telefon na podstawie historii telefonów zaufania na świecie i w Polsce – <i>Adam Klodecki</i> 116 111 – Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – <i>Monika Otto-Ługowska</i> „POMOC WNET” – jak pomagamy dzieciom online – <i>Katarzyna Fenik</i>	Sala Renesansowa Zapobieganie przemocy wobec dzieci – praca lokalna Prowadzi: <i>Agnieszka Izdebska</i> Jak edukować rodziców stosujących kary fizyczne wobec dzieci – <i>Halina Gut</i> Jak zorganizować lokalną kampanię społeczną na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem – <i>Anna Lechowska</i>	Sala A Szkolna procedura reagowania na podejrzenie krzywdzenia dziecka w rodzinie – <i>Agnieszka Pawłowska, Agnieszka Koczyk</i> Sala B Wypalenie zawodowe osób pomagających dzieciom krzywdzonym – <i>Beata Pawlak-Jordan, Małgorzata Szulik</i>
13.00-14.00	Lunch			
14.00-15.30	Sesje równoległe			
	Sala Koncertowa Prowadzi: <i>Marta Skierkowska</i> Trauma dziecięca i jej konsekwencje – <i>prof. Peter Adriaenssens, Belgia</i>	Sala Rudniewa Dobry Rodzic – Dobry Start Prowadzi: <i>Karolina Lewandowska</i> Czynniki ryzyka krzywdzenia małych dzieci – <i>dr Irena Kornatowska</i> Nieletnie matki – wczesne rodzicielstwo jako czynnik ryzyka krzywdzenia dzieci – <i>dr Mariola Bidzan</i> Błąd, odmowa, nieporadność – oblicza trudnego rodzicielstwa – <i>dr hab. Maria Kolankiewicz</i>	Sala Renesansowa Przestępstwa wobec dzieci Prowadzi: <i>Marcin Skiba</i> Wiktyimizacja dzieci i młodzieży – <i>dr Monika Sajkowska</i> Dzieci ofiary wypadków drogowych – konsekwencje, działania prewencyjne – <i>Arkadiusz Pikulik</i> Przestępstwa internetowe wobec dzieci – regulacje prawne – <i>Justyna Podlewska</i>	Sala A Nawiązanie kontaktu – faza wstępna wywiadu z dzieckiem – <i>Maria Keller-Hamela</i> Sala B Motywowanie dzieci do udziału w przesłuchaniu – <i>Jolanta Zmarzlik</i>
15.30-16.00	Sala Koncertowa Sesja zamykająca „Stop cyberprzemocy” – kampania społeczna Akademii Bezpiecznego Internetu FDN – <i>Julia Bartłomska</i>			

4 piętro

- 1 - Sala Rudniewa
- 2 - Biuro konferencyjne
- 3 - Sala Koncertowa
- 4 - Hol główny, rejestracja uczestników
- 5 - Sala warsztatowa "A"
- 6 - Sala warsztatowa "B"
- 7 - Sala Gałczyńskiego
- 8 - Sala Renesansowa

- schody
- windy
- toalety

Informacja o prowadzących

Adriaenssens Peter, psychiatra dziecięcy i młodzieżowy. W 1987 roku stworzył Centrum Pomocy Dzieciom Krzywdzonym i Zaniechanym przy Szpitalu Uniwersyteckim w Leuven (Belgia). Od 1995 roku jest dyrektorem Centrum. W latach 1993 – 2000 zarządzał Wydziałem Psychiatrii Dziecięcej i Młodzieżowej Szpitalu Uniwersyteckiego Gasthuisberg w Leuven. Obecnie jest dyrektorem Wydziału Dziecięcej Psychiatrii Konsultacyjnej i Sądowej. Od 1994 roku jest profesorem psychiatrii dziecięcej na Wydziale Medycznym Katolickiego Uniwersytetu w Leuven. Jest również terapeutą rodzinnym i trenerem terapii rodzinnej w Centrum Terapii Małżeńskiej, Rodzinnej i Seksuologicznej. Autor wielu publikacji oraz trener z zakresu społecznej psychiatrii dziecka, problemu krzywdzenia dzieci, terapii rodzinnej i traumy.

Barlińska Julia, doktorantka na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz absolwentka Szkoły Trenerów Intra. W Fundacji Dzieci Niezysłe od trzech lat zajmuje się koordynacją szkoleń i programów edukacyjnych realizowanych w ramach kampanii „Dziecko w Sieci”. Jest współautorką programów edukacyjnych i e-learningowych na temat bezpiecznego korzystania z Internetu oraz organizatorem i prelegentem konferencji i warsztatów związanych z tematyką zagrożeń internetowych adresowanych do dzieci, rodziców i profesjonalistów pracujących z dziećmi z całej Polski.

Beisert Maria, profesor UAM, dr hab., prawnik, psycholog, seksuolog kliniczny. Pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Psychologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Kierownik Pracowni Seksuologii Społecznej i Klinicznej oraz Kierownik Podyplomowego Studium Pomocy Psychologicznej w Dziedzinie Seksuologii, działających w Instytucie Psychologii UAM w Poznaniu. Jej główne zainteresowania naukowe dotyczą obszaru psychologii zdrowia i psychologii klinicznej, a w szczególności problematyki kryzysów, rozwoju seksualnego człowieka, terapii sprawców i ofiar patologii seksualnej. Jest autorką i współautorką wielu prac z tego zakresu. Najważniejsze publikacje książkowe to: „Seks twojego dziecka”, „Rozwód. Proces radzenia sobie z kryzysem”, „Kazirodztwo. Rodzice w roli sprawców”, „Seksualność w cyklu życia człowieka”. Prowadzi liczne szkolenia z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń rozwoju seksualnego człowieka, przeznaczone dla psychologów praktyków. Zajmuje się także publicystyką i popularyzacją zagadnień psychologicznych w mediach. Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Zajmuje się opiniowaniem na potrzeby sądu.

Bidzan Mariola, absolwentka psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego (1985), psycholog kliniczny (specjalizacja w 1988 r.), adiunkt w Zakładzie Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii Uniwersytetu Gdańskiego, współpracownik Kliniki Położnictwa i Chorób Kobięcych AM w Gdańsku. Prowadzi badania dotyczące m.in. psychologicznych aspektów w położnictwie i ginekologii oraz wczesnej diagnostyki różnych schorzeń, w tym niepłodności, nagłego i wysiłkowego nietrzymania moczu oraz chorób otepiennych, ze szczególnym uwzględnieniem otepienia czołowo – skroniowego oraz otepienia typu Alzheimera. Autorka trzech monografii („Psychologiczne aspekty niepłodności”, „Nastoletnie matki. Psychologiczne aspekty ciąży, porodu, położenia”, „Jakość życia pacjentek z różnym stopniem nasilenia wysiłkowego nietrzymania moczu”) oraz kilkudziesięciu artykułów publikowanych w czołowych czasopismach psychologicznych i medycznych. Twórcza oraz realizatorka licznych szkoleń psychologicznych kierowanych do różnych grup zawodowych, rozwojowych, wsparcia. Ekspert zewnętrzny Narodowego Programu Foresight „Polska 2020” w dziedzinie Jakość Życia.

Bilejczyk Arkadiusz, psycholog, absolwent SWPS w Warszawie, szkoły psychoterapii poznawczo-behawioralnej Centrum CBT, student studiów podyplomowych z seksuologii klinicznej Szkoły Podyplomowej Seksuologii na SWPS. Pracuje w Poradni Seksuologicznej Centrum Psychoterapii, gdzie m.in. jest współprowadzącym grupy terapeutycznej dla sprawców przestępstw seksualnych. Pracuje także jako biegły sądowy z zakresu seksuologii. Członek Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego i Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczo-Behawioralnej, członek i założyciel Polskiego Towarzystwa *Mindfulness*.

Bogdaniuk Magdalena, psycholog, absolwentka SWPS w Warszawie oraz studentka Szkoły Podyplomowej Seksuologii. Pracuje w Poradni Seksuologicznej i Patologii Współżycia w Warszawie. Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego i Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczo-Behawioralnej. Specjalizuje się w grupowej i indywidualnej terapii przestępców seksualnych. Pracuje również jako biegły sądowy z zakresu seksuologii.

Browne Kevin, psycholog i biolog. Pracuje na Wydziale Psychologii Uniwersytetu w Liverpoolu. Od 30 lat bada zjawiska przemocy w rodzinie i przemocy wobec dzieci, jest autorem wielu opracowań dotyczących tej problematyki. Przez 12 lat był Członkiem Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia na rzecz Zapobiegania Krzywdzenia i Zanedbywania Dzieci (ISPCAN). Obecnie jest doradcą Komisji Europejskiej, UNICEF-u oraz kieruje Centrum Opieki nad Dziećmi i Ochrony Jednostki Światowej Organizacji Zdrowia.

Budzyńska Alicja, psycholog, absolwentka UW. Jest biegłym sądowym. Pracuje w Fundacji Dzieci Niezysłe. Koordynuje i prowadzi ogólnopolski Klub Biegłego Psychologa oraz Studium „Opiniowanie sądowo-psychologiczne w sprawach z udziałem dzieci”. Posiada rekomendacje PTP w zakresie diagnozy spraw rodzinnych i nieletnich oraz psychologicznej oceny zeznań świadków. Jest autorką poradnika dla profesjonalistów „Jak przesłuchiwać dziecko”.

Chandler Nancy, prezes zarządu *Center for Child Advocacy* w Georgii, USA – organizacji zajmującej się interdyscyplinarną pomocą dzieciom – ofiarom wykorzystywania seksualnego i przemocy fizycznej. Pracowała w Centrum Pomocy Dzieciom w Memphis, była też członkiem rady organizacji zrzeszających tego typu instytucje w USA (*National Network of Children' Center*). W latach 1994-2007 pełniła obowiązki dyrektora Krajowego Sojuszu na rzecz Dzieci. Obecnie pracuje również w Narodowym Komitecie „*Darkness to Light*” – programie zajmującym się profilaktyką wykorzystywania seksualnego dzieci.

Czerski Michał, absolwent psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, dydaktyk, psychoterapeuta pracujący w Krakowskim Instytucie Psychoterapii. Pracuje z dziećmi i młodzieżą, prowadzi terapię rodzinną i grupową.

Czyż Elżbieta, członek zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Członek Rady Fundacji Dzieci Niezysłe. Koordynator programu „Prawa dziecka” w Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Autorka publikacji z zakresu problematyki praw dziecka i przemocy wobec dzieci.

Czyżewska Monika, politolog, doktorantka Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w Instytucie Pedagogiki (Pracownia Polityki Edukacyjnej). Członkini Praskiej Sieci Pomocy Dzieciom, autorka publikacji z zakresu problematyki badań i praktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Drozdowski Leszek, absolwent Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW. Jest jednym z inicjatorów ogólnopolskiego Forum na rzecz Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną (SONDiR) oraz współzałożycielem inicjowanej przez Fundację „Świat Dzieciom” Koalicji na rzecz Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży. Autor powiatowych i miejskich programów pomocy dziecku i rodzinie oraz programów szkoleniowych z zakresu pracy interdyscyplinarnej.

Fenik Katarzyna, terapeuta, pedagog specjalny. Wieloletni współpracownik organizacji zajmujących się

pomocą ofiarom przemocy, m.in. Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Koordynator programu Helpline.org.pl Fundacji Dzieci Niczyje. Autorka programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa dzieci w Internecie. Prowadzi szkolenia w zakresie problematyki dziecka krzywdzonego. Ma w swoim dorobku wiele artykułów poświęconych pracy terapeutycznej z dziećmi krzywdzonymi.

Gut Halina, pedagog resocjalizacyjny, trener Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Prowadzi grupy edukacyjne oraz grupy wsparcia dla rodziców. Pracuje z parami małżeńskimi i z rodzinami. Prowadzi mediacje i negocjacje małżonków oraz rodziców i nastoletnich dzieci. Pracowała w Instytucie Matki i Dziecka. Od 15 lat związana zawodowo z Uniwersytetem dla Rodziców. Od 2007 roku współpracuje z Fundacją Dzieci Niczyje.

Izdebski Ryszard, pedagog i psycholog kliniczny, psychoterapeuta i terapeuta rodzin. Kierownik Zespołu Leczenia Domowego Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum UJ. Dyrektor Krakowskiej Fundacji Rozwoju Psychoterapii oraz Krakowskiego Instytutu Psychoterapii Stowarzyszenia „U Siemachy”. Posiada certyfikat psychoterapeuty i superwizora Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz certyfikat Polskiego Towarzystwa Balintowskiego. Prowadzi działalność terapeutyczną, superwizyjną oraz edukacyjną w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego, w tym uzależnień oraz psychoterapię dzieci i młodzieży.

Jarosz Ewa, pracownik naukowy w Katedrze Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego. Problematyką krzywdzenia dzieci zajmuje się od kilkunastu lat. Jest autorką wielu artykułów naukowych na ten temat oraz kilku książek: „Przemoc wobec dzieci. Reakcje środowisk szkolnych”, „Dom który krzywdzi”, „Międzynarodowe standardy przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci” oraz „Ochrona dzieci przed krzywdzeniem – perspektywa globalna i lokalna”.

Jaśkiewicz-Obydzińska Teresa, psycholog, biegły sądowy, kierownik Zakładu Psychologii Sądowej Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Wykładowca Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych, organizującego szkolenia m.in. z zakresu psychologii sądowej. Autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu psychologii sądowej oraz artykułów dotyczących problematyki zeznań ofiar wykorzystywania seksualnego.

Keller-Hamela Maria, psycholog, dyrektor ds. współpracy zagranicznej Fundacji Dzieci Niczyje, pracuje w Fundacji od 1996 roku. Zastępca redaktora naczelnego kwartalnika „Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”. Koordynator programu „Dzieciństwo bez krzywdzenia – ku lepszemu systemowi ochrony dzieci w Europie Środkowo-Wschodniej”. Ekspert Międzynarodowego Stowarzyszenia na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu i Zaniedbywaniu Dzieci (ISPCAN).

Kłodecki Adam, kierownik Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia „Goplańska” w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pomocy Psychologicznej.

Koczyk Agnieszka, pedagog specjalny, socjoterapeuta. Zajmuje się profilaktyką uzależnień i przemocy, pracuje z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi. Współpracowała z organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą dzieciom krzywdzonym (Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia”, Fundacją Mederi, Fundacją Dzieci Niczyje, Praską Siecią Pomocy Dzieciom). Jest autorką i realizatorką programów profilaktycznych i interwencyjnych z zakresu profilaktyki krzywdzenia dzieci. Obecnie pracuje w Ośrodku Pomocy Społecznej dzielnicy Warszawa Wilanów.

Kolankiewicz Maria, adiunkt na Wydziale Pedagogicznym UW, kierownik Pracowni Problemów Społecznych Dziecka i Rodziny w Katedrze Pedagogiki Społecznej, dyrektor Domu Małych Dzieci w Warszawie.

Kornatowska Irena, psychiatra dziecięcy, prezes zarządu Fundacji Dzieci Niczyje. Przez wiele lat związana z Instytutem Matki i Dziecka w Warszawie. Jako ekspert w dziedzinie poradnictwa rodzinnego współpracowała z ramienia IMiD z WHO, UNICEF i UNFPA w zakresie tworzenia koncepcji zdrowia rodziny. Od 1991 r. nieprzerwanie pełni funkcję prezesa zarządu Fundacji Dzieci Niczyje oraz udziela pomocy psychiatrycznej małym pacjentom oraz ich rodzinom. Jest doświadczonym dydaktykiem oraz autorką publikacji naukowych m.in. z zakresu problematyki krzywdzenia dzieci.

Kudanowska Olga, prawnik, aplikantka prokuratorska. W Fundacji Dzieci Niczyje pracuje jako asystent programowy w projekcie „Dziecko – świadek specjalnej troski” oraz redaguje stronę www.dzieckoswiadek.pl. Ponadto, pracuje w Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej, gdzie udziela porad prawnych związanych z rodzicielstwem zastępczym. Współpracuje także z Monitorem Prawniczym.

Lechowska Anna, pedagog, posiada certyfikat w zakresie przeciwdziałania przemocy. Prowadzi Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Głogowie. Autorka i realizatorka wielu programów z zakresu ochrony dzieci. Zajmuje się problematyką przemocy wobec dzieci niepełnosprawnych, organizuje lokalny system pomocy dzieciom krzywdzonym na terenie województwa dolnośląskiego, prowadzi szkolenia dla różnych grup zawodowych w zakresie problematyki dziecka krzywdzonego.

Löof Lars, psycholog, psychoterapeuta specjalizujący się w leczeniu dzieci i młodzieży. Do roku 2002 pracował dla *Save the Children Sweden*. Zainicjował utworzenie telefonu zaufania dla dzieci (*Save the Children Sweden Hotline*) oraz współpracując z innymi organizacjami rozwinął *Victim Identification Project* – program zajmujący się pomaganiem dzieciom krzywdzonym w Internecie. Od 2002 roku zarządza Wydziałem ds. Dzieci Rady Państw Morza Bałtyckiego powstałym w ramach Grupy Roboczej ds. Pomocy Dzieciom Zagrożonym – organizacji zrzeszającej 11 krajów europejskich w celu pomocy dzieciom krzywdzonym. Jest autorem artykułów, książek i raportów dotyczących krzywdzenia i wykorzystywania dzieci.

Otto-Ługowska Monika, psycholog, absolwentka Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. Od kilku lat współpracuje z różnymi organizacjami, które zajmują się pomocą kobietom i dzieciom – ofiarom przemocy. Konsultantka telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111 w Fundacji Dzieci Niczyje.

Pawlak-Jordan Beata, psycholog, certyfikowany seksuolog kliniczny, superwizor Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Pracuje w Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka” Fundacji Dzieci Niczyje. Zajmuje się diagnozą i terapią dzieci krzywdzonym, opiniuje dla potrzeb sądu. Szkoli różne grupy profesjonalistów w zakresie psychologii i seksuologii. Jest koordynatorką Studium Pomocy Dzieciom Wykorzystywanym Seksualnie prowadzonego przez Fundację Dzieci Niczyje. Współpracuje z Fundacją La Strada.

Pawłowska Agnieszka, pracownik Fundacji Dzieci Niczyje, konsultant Helpline.org.pl, socjoterapeuta w Ośrodku DOM, autor i realizator programów profilaktycznych i interwencyjnych. Od września 2006 przewodnicząca zespołu Praskiej Sieci Pomocy Dzieciom. Realizator szkoleń dla profesjonalistów (pracownicy szkół, pracownicy socjalni, policjanci) z zakresu przeciwdziałania przemocy, interwencji w przypadku podejrzenia wystąpienia krzywdzenia dzieci.

Pikulik Arkadiusz, absolwent Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu. Obecnie doktorant w Katedrze Kryminalistyki tego wydziału oraz prawnik w kancelarii prawnej w Bydgoszczy. Jego zainteresowania badawcze skupiają się na problematyce wypadków drogowych. Członek Forum WSiSW UE Centrum Europejskie Natolin. Autor publikacji z zakresu prawa.

Pileh Katarzyna, absolwentka psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, psychoterapeuta pracujący w Krakowskim Instytucie Psychoterapii. Pracuje z dziećmi i młodzieżą, prowadzi terapię rodzinną i grupową.

Podlewska Justyna, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UW oraz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW. Od dziewięciu lat udziela pomocy prawnej klientom Fundacji Dzieci Nieczyje. Od trzech lat udziela porad prawnych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla dzielnicy Ursynów. Specjalizuje się w prawnej ochronie ofiar przestępstw oraz prawie rodzinnym. Koordynuje programy prawne Fundacji Dzieci Nieczyje: Udział przedstawiciela społecznego w procesie sądowym oraz Opiekun Dziecka Ofiary Przestępstwa. Jest konsultantką z zakresu prawa w programie Helpline.org.pl.

Roszkowska Agnieszka, adiunkt w Zakładzie Psychologii Klinicznej i Sądowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, biegły psycholog sądowy, członek European Association of Psychology and Law.

Roszkowska Gabriela, absolwentka Instytutu Polityki Społecznej Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW oraz Wydziału Europejskiej Socjologii Politycznej Uniwersytetu Högskolan Dalarna w Szwecji. Pracuje w Fundacji Dzieci Nieczyje, gdzie zajmuje się realizacją międzynarodowego programu „Dzieciństwo bez krzywdzenia – ku lepszemu systemowi ochrony dzieci w Europie Środkowo-Wschodniej” oraz jest koordynatorką programu na rzecz dzieci – ofiar handlu i dzieci cudzoziemskich bez opieki.

Sajkowska Monika, socjolog. Dyrektor Fundacji Dzieci Nieczyje. Autorka i współautorka badań na temat skali problemu krzywdzenia dzieci w Polsce, postaw społecznych wobec problemu oraz medialnego obrazu problemu krzywdzenia dzieci. Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych dotyczących problemu krzywdzenia dzieci. Redaktor naczelny kwartalnika „Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”, wydawanego przez Fundację Dzieci Nieczyje.

Szaszkiewicz Wanda, psycholog, specjalista wojewódzki w zakresie psychologii klinicznej, psychoterapeuta certyfikowany przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne i Psychologiczne. Superwizor psychoterapii. Pracuje w Klinice Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum UJ w Zespole Leczenia Domowego oraz Krakowskim Instytucie Psychoterapii. Kieruje Centrum Psychoterapii s.c. w Krakowie. Prowadzi szkolenia z dziedziny psychologii, w szczególności psychoterapii i terapii rodzin oraz superwizje.

Szulik Małgorzata, psycholog, psychoterapeuta, trener Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zajmuje się diagnozą i terapią dzieci, młodzieży i dorosłych, wydaje opinie psychologiczno-sądowe, prowadzi szkolenia z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego oraz superwizje pracy zespołów interdyscyplinarnych. Pracuje w Pracowni Psychologicznej, współpracuje z Fundacją Dzieci Nieczyje i Fundacją La Strada.

Trepka-Starosta Justyna, adiunkt w Zakładzie Psychologii Klinicznej i Sądowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, biegły psycholog sądowy. Współpracuje z wieloma ośrodkami adopcyjnymi w Polsce.

Turowska Diana, absolwentka psychologii SWPS, studentka studiów podyplomowych w Szkole Podyplomowej Seksuologii SWPS. Jest pracownikiem Komitetu Ochrony Praw Dziecka. Współpracuje z Poradnią Seksuologiczną i Patologii Współżycia, gdzie współprowadzi grupę terapeutyczną dla przestępców seksualnych. Członek Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Autorka artykułu pt. „W zgodzie ze sobą” w „Style i Charaktery”.

Waszyńska Katarzyna, psycholog, seksuolog kliniczny. Doradca w problemach małżeńskich i rodzinnych, specjalista w zakresie terapii stresu pourazowego, specjalista drugiego stopnia w zakresie edukacji seksualnej. Adiunkt w Zakładzie Promocji Zdrowia i Psychoterapii na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Wykładowca Podyplomowego Studium Seksuologii WSE UAM. Autorka projektów badawczych oraz wielu publikacji z dziedziny psychologii, seksuologii i promocji zdrowia.

Wesołowska Anna, sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi (V Wydział Karny Odwoławczy). Inicjatorka prowadzenia wybranych rozpraw sądowych z udziałem uczniów szkół ponadgimnazjalnych w ramach edukacji prawnej. Autorka podręcznika dla nauczycieli i uczniów, poruszającego problematykę przemocy w rodzinie, przestępstw na tle seksualnym, narkomanii i innych patologii. Pilotowała utworzenie pokoju przesłuchań dla dzieci w Łodzi. Bohaterka znanego programu telewizyjnego popularyzującego działanie wymiaru sprawiedliwości.

Wojterkowski Konrad, założyciel i prezes Krajowego Centrum Kompetencji. W czasie swojej działalności biznesowej wielokrotnie włączał się w działania społeczne i charytatywne wspierając tak pojedyncze osoby, jak i instytucje. Wspomagał m.in. fundację „Akogo?” Ewy Błaszczyk. Angażował się ponadto w kampanie społeczne m.in. „Kocham. Nie biję” 2006 i 2008, „Kampania na rzecz 1%”, „Międzynarodowy Dzień Autyzmu”. Pomagając dostrzegał problemy i bariery z jakimi borykają się organizacje charytatywne w Polsce. By móc realizować swój cel, jakim jest niesienie pomocy innym, założył fundację – Krajowe Centrum Kompetencji.

Zawadzka Magdalena, psycholog o specjalizacji klinicznej. Posiada certyfikat Towarzystwa Psychoprofilaktycznego. Pracuje w Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka” z dziećmi krzywdzonymi (diagnoza, terapia, interwencja). Opiniuje na zlecenie sądu, prowadzi szkolenie różnych grup profesjonalistów w zakresie problematyki dziecka krzywdzonego. Współkoordynuje i prowadzi ogólnopolski Klub Biegłego Psychologa oraz studium „Opiniowanie sądowo-psychologiczne w sprawach z udziałem dzieci”.

Zmarzlik Jolanta, magister profilaktyki społecznej i resocjalizacji. Koordynator Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka” Fundacji Dzieci Niczyje. Zajmuje się diagnozą i terapią dzieci, młodzieży i dorosłych, wydaje opinie psychologiczno-sądowe, prowadzi szkolenia w zakresie problematyki dziecka krzywdzonego. Posiada certyfikat PARPA specjalisty d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest wykładowcą w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

Ambasada Stanów Zjednoczonych

Przy wsparciu Rządu Flandrii

Katolicki Uniwersytet w Leuven

Ambasada Belgii

Certyfikowanie Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci

Zapraszamy na rozdanie Certyfikatów Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci, które odbędzie się 27 października (poniedziałek) podczas sesji inauguracyjnej w godz. 9.30-11.00 w Sali Koncertowej. Zapraszamy również na sesję „Przyjazne przesłuchiwanie dzieci”, która odbędzie się tego samego dnia w godzinach 14.00-15.45 w Sali Rudniewa.

Podnoszenie standardów oraz certyfikowanie miejsc przesłuchiwania małoletnich ofiar i świadków przestępstw jest ważnym elementem systemu wspierania dzieci – świadków. Pokój przesłuchań dzieci powinien być miejscem przyjaznym, dostosowanym do potrzeb dziecka oraz do wymogów wymiaru sprawiedliwości (związanych z gromadzeniem wiarygodnego materiału dowodowego).

W 2007 roku Fundacja Dzieci Nieczyje oraz Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Koalicją na rzecz Przyjaznego Przesłuchiwania Dzieci sformułowały Standardy miejsca przesłuchiwania dzieci, które powinien spełniać Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci.

W oparciu o wypracowane standardy, w kwietniu 2008 roku, Fundacja wraz z Ministerstwem Sprawiedliwości uruchomiła procedurę certyfikowania miejsc przesłuchiwania dzieci. Pokoje, które spełnią niezbędne wymagania, otrzymają certyfikat Ministerstwa Sprawiedliwości i Fundacji Dzieci Nieczyje. Ponadto, lista certyfikowanych pokoi zostanie umieszczona na stronie Ministerstwa oraz na prowadzonej przez Fundację stronie – www.dzieckoswiadek.pl. Wykaz pokoi, które otrzymały certyfikat trafi również do odpowiednich sądów i prokuratur.

Procedura przyznania certyfikatu

1. Organizacja/institucja prowadząca przyjazny pokój przesłuchań dzieci nadsyła zgłoszenie na adres dzieckoswiadek@fdn.pl.
2. Z nadesłanych zgłoszeń zostają wybrane pokoje, które spełniają rekomendowane standardy przyjaznego miejsca przesłuchiwania.
3. Certyfikatorzy (przedstawiciel wymiaru sprawiedliwości lub psycholog/ pedagog pracujący z dziećmi – ofiarami i świadkami przestępstw) odwiedzają wyłonione pokoje w celu uzupełnienia informacji i weryfikacji otrzymanych danych. Do certyfikowania zaangażowani zostali zarówno członkowie Koalicji, Klubu Bieglego Psychologa, jak i poszczególni sędziowie i prokuratorzy z rejonu instytucji/organizacji, która nadesłała zgłoszenie pokoju.
4. Drogą weryfikacji zostają wyłonione pokoje spełniające standardy miejsca przesłuchiwania dzieci, które otrzymają certyfikat oraz wyróżnienie „Przyjaznego Pokoju Przesłuchań”.

Pierwszy etap przyjmowania zgłoszeń zakończył się 30 czerwca 2008 roku. Procedura certyfikowania pokoi przesłuchań będzie procesem ciągłym.

Koordynator:

Maria Sierakowska, Fundacja Dzieci Nieczyje
tel. (22) 616 02 68, e-mail: msierakowska@fdn.pl

Ministerstwo Sprawiedliwości RP

Bezpieczeństwo dzieci w instytucjach i organizacjach

Zapraszamy na sesję kwartalnika „Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”, której tematem będzie bezpieczeństwo dzieci w instytucjach i organizacjach. Sesja odbędzie się 27 października (poniedziałek), w godz. 14.00-15.45 w Sali Rudniewa.

W 2003 r. konsorcjum międzynarodowych organizacji pozarządowych, we współpracy z NSPCC (brytyjskim Krajowym Towarzystwem na Rzecz Zapobiegania Okrucieństwu Wobec Dzieci) opublikowało dokument zatytułowany „Ustanowienie standardów – wspólne podejście do ochrony dzieci przed krzywdzeniem”. Dokument ten był podstawą do opracowania zestawu narzędzi pod tytułem „Bezpieczeństwo dzieci – standardy ochrony dzieci”, który zawierał wskazówki i opisy zadań, które mają pomóc organizacjom we wdrożeniu standardów ochrony dzieci.

Fundacja Dzieci Niczyje podjęła się opracowania standardów i procedur ochrony dzieci na podstawie w/w zestawu narzędzi. Polskie prawo nie chroni bowiem w sposób dostateczny dzieci przed krzywdzeniem ze strony profesjonalistów. Przepisy branżowe dotyczące osób wykonujących zawody związane z kontaktem z dziećmi (nauczyciele, wychowawcy domów dziecka, pediatrzy, psychologowie itp.) nie wymagają zwykle od kandydatów do wykonywania tych zawodów zaświadczeń o niekaralności. W obecnej sytuacji prawnej jedynym rozwiązaniem jest więc tworzenie wewnętrznych regulacji ochronnych, umieszczanych np. w regulaminach danej placówki/organizacji.

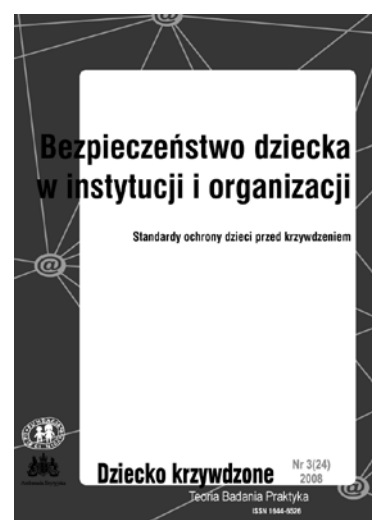
Stworzone przez Fundację standardy postępowania mają nie tylko uczynić pracę w tej organizacji przejrzystą i zawsze zgodną z interesem dzieci. Mają też służyć jako przykład dla innych polskich organizacji, którym zależy, by ich działalność była zgodna z dobrem dzieci.

Sesja będzie poświęcona omówieniu dokumentu „Bezpieczeństwo dzieci – standardy ochrony dzieci”, stanu prac FDN nad stworzeniem procedur w zakresie bezpieczeństwa dzieci oraz dyskusji na temat potrzeb istnienia w/w standardów i sposobów ich wdrożenia w Polsce.

Oto przykładowa **deklaracja polityki ochrony dzieci**, która może pomóc w opracowaniu podobnego dokumentu dla Twojej organizacji.

„Oto podstawowa zasada, którą wyznaje organizacja Nasza Organizacja:

Jest niedopuszczalne, aby dziecko doznawało jakiegokolwiek formy krzywdzenia. Nasza Organizacja zdaje sobie sprawę ze swojej odpowiedzialności za dobro wszystkich młodych ludzi i za zapewnienie im ochrony przed krzywdzeniem. Niniejsza polityka została spisana po to, by zyskać pewność, że Nasza Organizacja będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu dzieci. Jej celem jest zapewnienie, że żaden z członków personelu, wolontariuszy ani partnerów nie będzie podejmował zachowań, które umożliwiłyby krzywdzenie dzieci, ani działań, które mogłyby zostać błędnie zinterpretowane przez dzieci, ich rodziny lub innych dorosłych jako akty krzywdzenia lub zachowania prowadzące do krzywdzenia.”

Lokalny system pomocy dzieciom krzywdzonym

Zapraszamy na sesję poświęconą budowaniu systemu lokalnej pomocy dzieciom krzywdzonym, która odbędzie się 27 października (poniedziałek), w godzinach 14.00-15.45 w Sali Renesansowej.

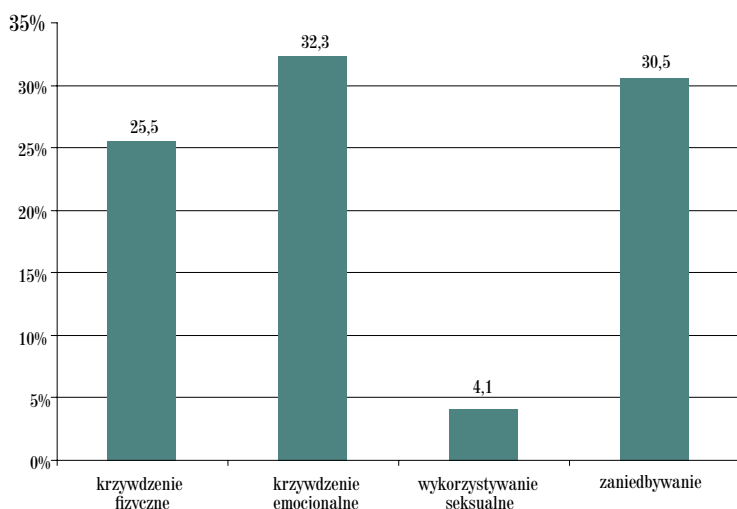
Mimo wielu doświadczeń krajów Europy Zachodniej czy Stanów Zjednoczonych w zakresie interdyscyplinarnej pomocy dzieciom krzywdzonym, Polska wciąż jeszcze w niewielkim wymiarze stosuje podejście systemowych rozwiązań.

Współpraca interdyscyplinarna obejmuje współdziałanie specjalistów różnych dziedzin, którego celem jest zapewnienie pomocy dziecku krzywdzonemu (w konkretnym przypadku) lub wypracowanie bardziej skutecznych procedur udzielania pomocy dzieciom krzywdzonym i ich najbliższemu otoczeniu. Do zespołu interdyscyplinarnego zapraszani są specjaliści różnych obszarów: przedstawiciele pomocy społecznej, policji, sądownictwa rodzinnego, służby zdrowia, pracownicy oświaty. Dzięki temu możliwe jest spojrzenie na problem z różnych, często zupełnie innych, perspektyw. Tym, co łączy poszczególne instytucje czy osoby jest wspólny cel, czyli wszechstronna pomoc dziecku krzywdzonemu, polegająca na stworzeniu bezpiecznych warunków do fizycznego, poznawczego i emocjonalnego rozwoju dziecka.

System interdyscyplinarny daje możliwość usprawnienia pracy poszczególnych instytucji, udziela efektywnej i skutecznej pomocy, wpływa także na zmniejszenie liczby krzywdzonych dzieci i ich rodzin.

Fundacja Dzieci Nieczyje w Praskim Centrum Dziecka i Rodziny prowadzi lokalny program „Pomagajmy razem” adresowany do profesjonalistów pracujących na terenie dzielnicy Praga Południe, zajmujących się pomocą dzieciom krzywdzonym: pedagogów, psychologów, kuratorów, pracowników socjalnych. Obecnie na terenie dzielnicy działają 4 zespoły interdyscyplinarne powołane przez Praską Sieć Pomocy Dzieciom.

W czasie sesji zostanie zaprezentowany temat tworzenia i modernizacji lokalnego systemu ochrony dzieci przed krzywdzeniem w kontekście globalnych standardów oraz przytoczony zostanie przykład budowania Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w rodzinach zastępczych. Przedstawione zostaną również wyniki badań przeprowadzonych wśród pracowników szkół, na terenie Pragi Południe, dotyczące problemu krzywdzenia dzieci.

Odsetki dzieci doświadczających różnych form krzywdzenia. Badania przeprowadzone wśród pracowników szkół na terenie warszawskiej dzielnicy Praga Południe. (Czyżewska, 2008)

Komercyjne wykorzystywanie dzieci

Zapraszamy na sesję dotyczącą komercyjnego krzywdzenia dzieci, 27 października (poniedziałek), w godzinach 16.15-18.00 w Sali Koncertowej. Na sesji zostanie zaprezentowany m.in. film dotyczący handlu dziećmi w Bułgarii.

Autor filmu: Sangita Myska
Produkcja: BBC, 2007

Harry, bo tak przedstawia się mężczyzna pochodzący z Varny, sam o sobie mówi, że zajmuje się handlem ludźmi. Proceder ten to dla niego biznes jak każdy inny, dlatego Harry bez jakichkolwiek zahamowań negocjuje cenę transakcji, której przedmiotem jest dziecko. Jest to dla niego lukratywny interes, jedno dziecko wycenia na sumę 60 000 euro. Harrygo nie interesuje przyszłość dziecka sprzedawanego do Londynu, czy jakiegokolwiek innego miasta na świecie. Nigdy nie pyta potencjalnych klientów dlaczego decydują się na kupno dziecka, motyw ich działania nie mają dla niego znaczenia – liczy się pomyślne sfinalizowanie transakcji.

Dziennikarzom BBC udało się dotrzeć do bułgarskich struktur przestępczych, zajmujących się handlem dziećmi. Stworzyli materiał dokumentujący kulisy tego procederu i opisujący metody działania sprawców zaangażowanych w handel dziećmi. Głównym bohaterem tego przejmującego filmu jest Harry – bezwzględny i wyrachowany przestępca.

Film stworzony przez Sangritę Myskę, stanowi wyjątkowo wymowną ilustrację problemu komercyjnego wykorzystywania dzieci. Dzieci na całym świecie wykorzystywane są do prostytucji, produkcji materiałów pornograficznych a także padają ofiarą handlu ludźmi. Dokument ten będzie stanowił punkt wyjściowy do dalszych analiz zagadnienia wykorzystywania dzieci i czerpania zysków z ich eksploatacji. W czasie sesji eksperci z Polski i z zagranicy przybliżą tematykę różnorodnych aspektów tego problemu oraz zilustrują jego złożony charakter.

Film Jarosława Szandery „Luksus”

Zapraszamy na projekcję filmu, która odbędzie się 27 października (poniedziałek) w godzinach 18:00 – 19.00 w Sali Koncertowej.

Produkcja: PWSFTViT w Łodzi, Polska 2008

Scenariusz: Jarosław Szandera, Tomasz Olejarczyk

Zdjęcia: Radosław Ładczuk

Dźwięk: Tomasz Wieczorek

Reżyseria i montaż: Jarosław Szandera

Obsada: Piotr Sokołowski, Zbigniew Zamachowski,
Michał Włodarczyk

Nagrody: Nagroda za zdjęcia i Nagroda Publiczności
na Przeglądzie „Łodzią po Wiśle”, Warszawa 2008

„Luksus” to pseudonim głównego bohatera, 17-letniego chłopaka, który stał się za stary dla swojego wieloletniego klienta i alfonsa, 40-letniego pedofila Popersa. Luksus zostaje porzucony na dworcu kolejowym, z którego przed laty wziął go Popers. Chłopak nie ma dokąd pójść, nie zna też innego, niż dziecięca prostytutka, sposobu na życie. Kiedy okaże się, że dla innych „klientów” też jest za stary, poprosi Popersa, by przyjął go z powrotem. Mężczyzna zgodzi się pod warunkiem, że Luksus przyprowadzi mu „świeżonka”.

Jarosław Szandera

Urodzony w 1974 roku. Student ostatniego roku Wydziału Reżyserii PWSFTViT w Łodzi. Autor m.in. etykiety studenckiej „Kiedy miłość ma kaca” (2001) i filmu dokumentalnego „Po cud” (2004) nagrodzonego na wielu festiwalach filmów offowych i dokumentalnych w Polsce i za granicą.

Na podstawie www.mif.org.pl

Bicie dzieci – dylematy prawne, moralne i obyczajowe

Zapraszamy na sesję plenarną „Bicie dzieci – dylematy prawne, moralne i obyczajowe”, 28 października (wtorek), w godz. 9.00-10.45 w Sali Koncertowej. Przeciwdziałanie stosowaniu kar fizycznych wobec dzieci będzie również tematem sesji „Zapobieganie przemocą wobec dzieci – praca lokalna”, która odbędzie się tego samego dnia, w godz. 11.15-13.00 w Sali Renesansowej.

Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci wielu rodziców uznaje za skuteczną, społecznie akceptowaną metodę wychowawczą, której sami doświadczyli jako dzieci i którą stosują ich sąsiedzi i znajomi. Biją dzieci nie dlatego, że chcą je skrzywdzić, poniżyć lub zranić. Biją, ponieważ wierzą, że kary fizyczne uczą dzieci pozytywnych zachowań i chronią je przed zagrożeniami. Nie znają innych sposobów komunikowania dziecku swojego niezadowolenia. Nie zastanawiają się, co czuje ich dziecko, doświadczające bicia bądź oczekujące na lanie, które nieuchronnie nastąpi.

Poprawa sytuacji dzieci, wobec których rodzice stosują kary fizyczne, wymaga więc zmiany **postaw społecznych** wobec takich oddziaływań wychowawczych oraz dostarczenia rodzicom wiedzy na temat ich negatywnych konsekwencji. Kluczową kwestią jest również **edukacja** rodziców w zakresie alternatywnych metod wychowawczych. Zmiana postaw i działania edukacyjne mogą być realizowane w indywidualnych kontaktach rodziców z profesjonalistami, za pośrednictwem lektur czy też sporadycznych przekazów mediów. Jednak społeczny zakres takich oddziaływań musi wiązać się z ich szerokim rezonansem i powszechną dostępnością przekazu. Dlatego też zorganizowane działania prewencyjne, dotyczące zaniechania stosowania kar fizycznych wobec dzieci coraz częściej przybierają formę **kampanii społecznych** – ograniczonych w czasie, zróżnicowanych w formie przekazów, najczęściej bazujących na reklamie społecznej, adresowanych do określonej grupy odbiorców.

Adresatami kampanii społecznych nt. stosowania kar fizycznych wobec dzieci najczęściej są **rodzice i opiekunowie**, którzy świadomie lub nieświadomie mogą nadużywać swojej władzy nad dzieckiem.

Przekazy kampanii kierowane mogą być również do **decydentów**, od których zależy polityka wobec problemu. W krajach gdzie karanie fizyczne dzieci nie jest sankcjonowane prawnie, elementem kampanii jest też często lobbying na rzecz wprowadzenia przepisów prawnych uznających nietykalność cielesną najmłodszych.

Adresatem takich kampanii może być w końcu **całe społeczeństwo**, bowiem wychowanie dzieci jest wprawdzie prywatną sprawą rodziców, ale w dużej mierze zależy od norm kulturowych i wpływów jakim rodzice podlegają. Wspieranie dzieci wymaga powszechnego społecznego poczucia odpowiedzialności za ich dobro.

Kampania społeczna „Kocham, nie biję” realizowana przez Krajowe Centrum Kompetencji rozpoczęła serię kampanii na temat ochrony dzieci przed przemocą w rodzinie, które realizowane będą do połowy 2009 r. przez organizacje pozarządowe i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Na sesji plenarnej 28 października zaprezentowany zostanie pokaz spotów z polskich i zagranicznych kampanii społecznych przeciwko biciu dzieci.

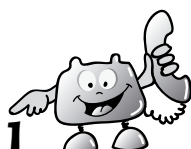

Kadry ze spotu TV
kampania społeczna 2001, Niemcy
Uderzenie trwa kilka sekund. Ból trwa całe życie

Pomoc telefoniczna dzieciom w kryzysie

Zapraszamy na sesję „Pomoc telefoniczna dzieciom w kryzysie”, która odbędzie się 28 października (wtorek), w godz. 11.15-13.00 w Sali Rudniewa.

116-111

Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci 116 111

116 111

Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci 116 111 to projekt powołany w wyniku Decyzji Komisji Europejskiej 2007/116/WE z dnia 15 lutego 2007 r. w sprawie rezerwacji krajowego zakresu numeracyjnego zaczynającego się na 116 na potrzeby zharmonizowanych usług o walorze społecznym.

Działalność linii 116 111 zostanie zainaugurowana 6 listopada 2008 r. Telefon będzie działał przez 5 dni w tygodniu w godzinach 12.00 – 20.00. Połączenia z numerem 116 111 będą bezpłatne.

Adresatami Telefonu Zaufania będą dzieci potrzebujące szeroko rozumianego wsparcia psychologicznego; doświadczające bądź będące świadkami przemocy domowej lub rówieśniczej, a także te znajdujące się w sytuacji życiowej wymagającej podjęcia natychmiastowej interwencji przez odpowiednie służby.

Partnerzy projektu:

- Polkomtel SA - Oficjalny Sponsor, Partner Technologiczny
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Komenda Główna Policji

Plus

Helpline.org.pl 0 800-100-100 pomoc dla dzieci i młodzieży w sytuacjach zagrożenia w Internecie

0 800 100 100

Helpline.org.pl to wspólny projekt Fundacji Dzieci Niczyje i Fundacji Grupy TP współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Safer Internet Plus.

Celem Helpline jest pomoc dzieciom i młodzieży w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa w Internecie i z użyciem telefonii komórkowej oraz działanie na rzecz zmian systemowych, które pozwolą lepiej chronić najmłodszych użytkowników nowych technologii. Linia działa od lutego 2007.

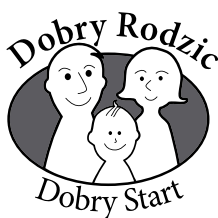
Dzieci otrzymują wsparcie, korzystając z:

- 0 800 100 100 (połączenie bezpłatne)
- e-mail: helpline@helpline.org.pl
- rozmów online za pomocą komunikatora znajdującego się na stronie internetowej www.Helpline.org.pl.

Kampania „Dobry Rodzic - Dobry Start”

Zapraszamy na sesję „Dobry Rodzic – Dobry Start” poświęconą profilaktyce krzywdzenia małych dzieci, która odbędzie się 28 października (wtorek) w godz. 14.00-15.30 w Sali Rudniewa.

Pojawienie się dziecka w rodzinie to czas radości, ale także czas trudnych wyzwań związanych z nową rolą, zmęczeniem, poczuciem niepewności, własnej niekompetencji. Czasami trudne emocje sprawiają, że nie potrafimy odpowiednio opiekować się dzieckiem i cieszyć się rodzicielstwem. Nawet najbardziej kochający i troskliwi rodzice odczuwają czasami frustrację i złość, która może prowadzić do zachowań krzywdzących dziecko. Wiemy, że większości takich sytuacji można uniknąć!

W pierwszym kwartale 2009 roku ruszy kampania „Dobry Rodzic – Dobry Start” skierowana do rodziców małych dzieci, pokazująca im, że nie są sami w trudnych sytuacjach związanych z opieką i wychowaniem dziecka.

Kampania będzie realizowana we współpracy z Koalicją na Rzecz Profilaktyki Krzywdzenia Małych Dzieci. Zapraszamy wszystkich do włączenia się w kampanię poprzez dystrybucję informacji o kampanii, a także poprzez rozpowszechnianie materiałów kampanii wśród rodziców małych dzieci.

Kampanię na zasadach non-profit przygotowała agencja reklamowa DDB Warszawa. Na potrzeby kampanii zostały przygotowane spoty telewizyjne i przekazy outdoorowe, a do rodziców trafią także ulotki informacyjno-edukacyjne. Do dyspozycji rodziców i profesjonalistów została przygotowana strona www.dobryrodzic.pl, gdzie będzie można znaleźć wszystkie informacje dotyczące kampanii.

Warszawska kampania „Stop cyberprzemocy!”

Zapraszamy na sesję plenarną poświęconą warszawskiej kampanii „Stop cyberprzemocy!”, która odbędzie się 28 października (wtorek) w godz. 15.30 – 16.00 w Sali Koncertowej.

Kampania „Stop cyberprzemocy” jest odpowiedzią na coraz wyższy poziom przemocy rówieśniczej wykorzystującej technologię informacyjną i komunikacyjną.

W toku badań diagnozujących skalę problemu (np. „Przemoc rówieśnicza a media elektroniczne” styczeń 2007 FDN, GEMIUS S.A) wykazano, że co drugi młody człowiek (52%) miał do czynienia z przemocą werbalną w Internecie lub poprzez telefon komórkowy, 47% dzieci doświadczyło wulgarnego wyzywania, 21%, poniżania, ośmieszania i upokarzania, a 16% straszenia i szantażowana. Przestrzeń wirtualna w coraz większym stopniu staje się współczesną areną agresji rówieśniczej i cyberprzemocy. Anonimowość Internetu, poczucie bezkarności i brak obecności autorytetu dorosłych w Sieci sprawia, że młodzi ludzie łatwiej podejmują się antyspołecznych, krzywdzących dla innych zachowań.

W reakcji na problem Fundacja Dzieci Niczyje podjęła inicjatywę zoorganizowania kampanii adresowanej do uczniów gimnazjów na rzecz przeciwdziałania cyberprzemocy. Kampania realizowana jest w współpracy z Biurem Edukacji Miasta st. Warszawy w ramach działań warszawskich oraz Save the Children Sweden w ramach działań ogólnopolskich.

Celem kampanii edukacyjnej jest zmniejszenie poziomu zagrożeń związanych z korzystaniem przez uczniów warszawskich szkół z Internetu i telefonów komórkowych, ze szczególnym uwzględnieniem problemu przemocy rówieśniczej oraz zapewnienie oferty wsparcia młodym ludziom, którzy doświadczyli cyberprzemocy.

Działania edukacyjne stanowią kontynuację kampanii medialnej prowadzonej w pierwszym półroczu 2008 roku, w ramach której w kilkudziesięciu ogólnopolskich i lokalnych stacjach telewizyjnych, rozgłośniach radiowych oraz tytułach prasowych prezentowane były przekazy reklamowe pod hasłem „Stop cyberprzemocy”.

Organizatorzy kampanii zaprosili dyrektorów i nauczycieli szkół gimnazjalnych do włączenia się w realizację działań edukacyjnych kampanii „Stop cyberprzemocy”. Na potrzeby zajęć z zakresu kampanii zostały przygotowane pakiety materiałów edukacyjnych składające się z: podręcznika dla edukatorów, zawierającego informacje o zagrożeniach związanych z użytkowaniem Internetu i telefonów komórkowych przez dzieci, scenariuszy zajęć edukacyjnych, filmu edukacyjnego, plakatów kampanijnych przeznaczonych do ekspozycji we wszystkich szkołach biorących udział w akcji. Materiały te stanowią podstawę do realizacji przez nauczycieli zajęć z zakresu cyberprzemocy, w toku których poruszane są tematy dotyczące form cyberprzemocy, odczuć ofiar cyberprzemocy, możliwych konsekwencji dla sprawców i ofiar, sposobów reagowania na cyberprzemoc – jako świadek lub ofiara i działań zapobiegawczych zmniejszających ryzyko zostania ofiarą cyberprzemocy. Realizacja zajęć w szkołach ma przyczynić się do promocii zasady szacunku w relacjach z innymi, która w wyniku rozwoju nowoczesnych technologii nabrała nowego wymiaru - dotyczy także relacji wirtualnych.

Portale internetowe Fundacji Dzieci Niczyje

www.dzieckokrzywdzone.pl – to pierwszy w Polsce internetowy portal wiedzy o problemie krzywdzenia dzieci.

www.dzieckoswiadek.pl – Strona ma na celu rozpowszechnianie wiedzy o prawach dzieci uczestniczących w procedurach prawnych wśród profesjonalistów, małych świadków i ich rodzin.

www.dzieckowsieci.pl – Portal poświęcony kampanii społecznej „Dziecko w Sieci” oraz ogólnym zagadnieniom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie. Strona adresowana jest do młodych użytkowników Sieci, ich rodziców oraz profesjonalistów zajmujących się tematyką bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

www.dobryrodzic.pl – Strona programu „Dobry Rodzic – Dobry Start”, którego celem jest wsparcie rodziców małych dzieci (0-3 lata) w ich umiejętnościach wychowawczych. Na stronie znajduje się także dział przeznaczony dla profesjonalistów pracujących z małymi dziećmi i ich rodzicami.

www.helpline.org.pl – Strona projektu Helpline.org.pl, którego celem jest pomoc młodym Internautom w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa w Internecie oraz podczas korzystania z telefonów komórkowych. Można tu znaleźć porady na temat zapobiegania niebezpiecznym sytuacjom, a także informacje o sposobach postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

www.sieciaki.pl i **www.przedszkolaki.sieciaki.pl** – serwisy przeznaczone dla najmłodszych internautów, którzy mogą dowiedzieć się jak bezpiecznie korzystać z komputera i Internetu.

www.canee.net – Strona zawiera informacje dotyczące problemu krzywdzenia i wykorzystywania dzieci w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Strona prowadzona jest w języku angielskim.

www.zobacz-uslysz-powiedz.pl – Zapraszamy na stronę kampanii przeciwko przemocy wobec dzieci „Zobacz-Ustysz-Powiedz”, na której znajdują się informacje jak pomóc dziecku, które jest bite przez rodziców.

www.116111.pl – Strona pierwszego bezpłatnego ogólnopolskiego telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży – 116 111. Strona będzie aktywna od 6 listopada 2008 r.

www.pomagajmyrazem.pl – Strona poświęcona praskiemu systemowi interdyscyplinarnej pomocy dzieciom krzywdzonym. Strona będzie aktywna od listopada 2008 r.

Notatki

